

Ekonomihantering

- för personer med psykiska funktionshinder

Rapport nr 5

Kerstin Åberg

Copyright: Hjälpmiddelsinstitutet (HI), 2004
Författare/projektansvarig: Kerstin Åberg, Trollreda resurscenter,
Hjälpmedelsförvaltningen Västra Götaland

Projektledare: Catarina Brun
Ansvarig informatör: Barbro Ahlbom
Tryck: Hjälpmiddelsinstitutet
Upplaga: 200 ex
Best nr: 04337
ISBN: 91-88337-96-0

Publikationen kan beställas på telefon 08-620 17 00 eller hämtas som ett pdf-dokument på
His webbplats, www.hi.se/butik/pdf. Den kan också beställas i alternativa format från HI.

Ekonomihantering

- för personer med psykiska funktionshinder

Rapport nr 5

Kerstin Åberg

Innehållsförteckning

Förord	3
Bakgrund	4
Grundläggande principer	4
Programmet "MinKassa"	5
Projektets syfte	6
Målgrupper.....	6
Förväntat resultat	6
Genomförande	6
Var ligger problemen?.....	7
Processen - kontroll över sin ekonomi.....	8
Steg 1 - Att lägga upp en budget.....	8
Steg 2.....	8
Steg 3 - Tolka budgeten.....	8
Steg 4 - Betala räkningar.....	8
Steg 5 - Ta ut kontanter.....	9
Steg 6 - Spara	9
Steg 7 - Buffert	9
Steg 8 - Justera planen.....	9
Resultat	10
Hur har vi löst problemen?	10
Steg 1 - Att lägga upp en budget och göra en ekonomisk plan...	10
Steg 2 - Ta emot och hålla ordning på räkningar och brev från banken	11
Steg 3 - Tolka budgeten	11
Steg 4 - Betala räkningar	12
Steg 5 - Ta ut kontanter	14
Steg 6 - Spara	15
Steg 7 - Buffert	16
Steg 8 - Justera planeringen	16
Slutsatser	16
Positiva erfarenheter	16
Mer komplext	16
Att göra en planering.....	17
Vad återstår?	17
Simuleringsmodellen	17
Internetgränssnitt.....	17
Fortsatt praktisk prövning.....	17
Utbildningsinsats behövs	18

Förord

Människor med psykiska funktionshinder har sämre levnadsvillkor än andra personer i samma åldersgrupp. Det visar den så kallade ULF-undersökningen som genomfördes 1988/89 och Socialstyrelsens studie Unga förtidspensionärer 1989.

På frågan ”Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på en vecka måste skaffa fram 9 000 kronor skulle du klara det”? svarade 53% av personerna med psykiska funktionshinder att de inte skulle klara av det. I motsvarande åldersgrupp (20-44 år) utan funktionshinder var siffran 12%.

Orsakerna kan vara många, till exempel svårigheter att planera, organisera och svårigheter att överblicka tid - hur lång tid är en månad, som pengarna ska räcka?

Ett dataprogram kan hjälpa till att visa hur mycket pengar eller vilka utgifter man har, hur mycket man kan spara och hur man ska portionera upp pengarna för att de ska räcka. Det kan vara ett bra hjälpmedel för att klara av dessa svårigheter på ett självständigt sätt.

I denna rapport redovisas arbetet med att ta fram en programvara som ger stöd i ekonomihantering.

Vällingby juni 2004

Claes Tjäder
Avdelningschef

Bakgrund

Ett av de svåraste praktiska problemen för personer med psykiska funktionshinder är att kontrollera och hantera tid och pengar.

När projektet ”HumanTeknik - hjälpmedel för personer med psykiska funktionshinder” startade fanns det ett starkt önskemål från brukarorganisationerna och brukarna själva att det under projektiden skulle komma fram ett smart ekonomiprogram.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) har tagit fram ett utbildningsmaterial om att hantera sin ekonomi, där det bl. a framgår att levnadsnivån och välfärden är klart sämre för personer med psykiska funktionshinder än andra jämförbara grupper. Ett citat ur boken:

”Det finns också många andra bekymmer som för stunden kan kännas tyngre och viktigare för människor med psykiska funktionshinder än att betala räkningar och planera sin ekonomi”.

(Man bara existerar: om psykiska och ekonomiska problem, författare Hans Kihlström, Carlssons förlag)

Inom projektet ”HumanTeknik” har en utredning om hur hjälpmedelsförsörjningen ser ut för denna målgrupp genomförts. I rapporten framgick också vilka problem som brukarna och personal rankar som svåra att klara av i vardagen. Det största problemet var att kunna hantera sin ekonomi.

(Rapport nr 1 Hjälpmedelsförsörjningen för personer med psykiska funktionshinder, best nr 03318, författare Katarina Rydberg.)

Grundläggande principer

I ett tidigare projekt (ITiP 99/0475) har Trollreda resurscentrum och Handitek AB utvecklat och prövat grundläggande principer för att visa ekonomiska storheter på ett visuellt sätt. I bl. a programmet ”MinKassa” används den visuella presentationen.

I en referens visas en summa pengar där varje fylld rektangel är en konkret mängd. Varje enhet är 10 kronor och varje liggande stapel är 100 kronor.

Pengarna som finns visas som en svart mängd. Den mängd pengar man planerar att använda visas som en grå mängd

och när pengarna inte räcker till det man planerat att köpa visas underskottet som en röd mängd.

Samma grafiska visning är möjlig att använda i en övergripande ekonomisk planering. Vi byggde vidare på den principen.

Programmet "MinKassa"

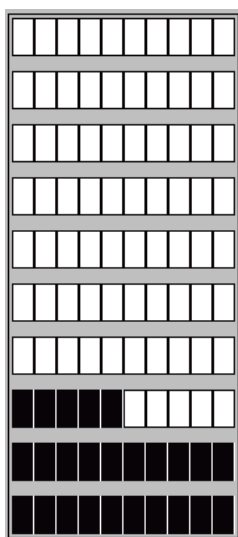

Bild 1 visar mängden 250 kronor i svarta staplar.

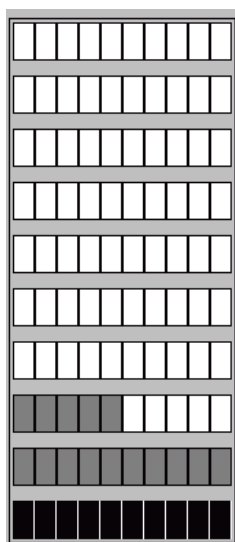

Bild 2 visar att man planerar att handla för 150 kronor (de grå staplarna på bilden).

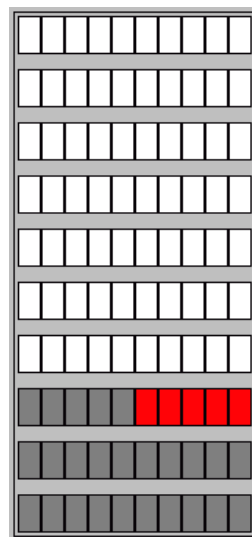

Bild 3 visar att man tänkt handla för 300 kronor, men att det saknas pengar, i färg visas detta i rött, men här i lite mörkare grå.

Vi utgick ifrån att samma grafiska visning var möjlig att använda i en övergripande planering.

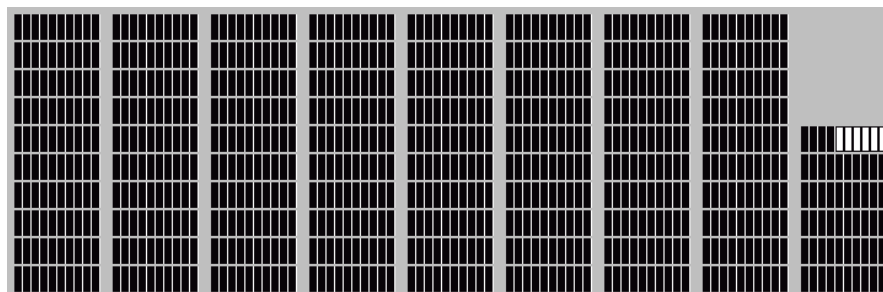

Bild 4 visar en grafisk visning för en nettoinkomst på 8540 kr.

Projektets syfte

Projektets övergripande syfte var att ge personer med kognitiva svårigheter ett redskap som gör det möjligt att ha kontroll över sin ekonomi.

Målgrupper

Projektet har flera målgrupper:

- Personer med psykiska funktionshinder som har svårt att ha kontroll över sin ekonomi.
- Personer med lindrig utvecklingsstörning, som har svårt att förstå och hantera sin ekonomi.
- Personer med Asperger syndrom.

I den här rapporten redovisas målgruppen psykiska funktionshinder.

Förväntat resultat

- Att utveckla ett program som kan användas av målgrupperna för att få överblick över och att kunna kontrollera sin ekonomi.
- Gränssnittet ska kunna användas helt självständigt men också tillsammans med stödpersoner eller Gode Män.
- Gränssnittet ska också kunna användas för att betala räkningar på Internet.

Genomförande

För att bättre förstå de problem personer med psykiska funktionshinder har med sin ekonomi, så har vi samtalat med personer som själva har dessa problem

Inom projektet ”HumanTeknik”, pågår en försöksverksamhet i Karlstad där personer med psykiska funktionshinder får stöd i boendet med hjälp av olika hjälpmedel.

Några av de medverkande har testat programvaran och kommit med förslag på ändringar så att programmet kan passa deras behov. Många av de önskemål brukare och personal formulerade har vi försökt att förverkliga.

Vi har haft ett möte med en konsumentvägledare i Trollhättan för att diskutera hennes erfarenhet att stödja personer med ekonomiska problem.

Genom kontakter med Konsumentverket har vi undersökt möjligheten till ett framtida samarbete.

Ett möte med Föreningssparbanken var viktigt för att undersöka möjligheten att få använda ett "eget" gränssnitt gentemot bankens Internetuppkoppling.

Var ligger problemen?

Problemen för denna målgrupp består av störningar i exekutiva funktioner t ex se helheter av delar, minnesproblem och koncentrationssvårigheter. Detta inverkar på förmågan att hantera sin ekonomi genom bristande planerings- och organisationsförmåga. Förmåga att skjuta upp tillfredsställelse kan också vara nedsatt.

"Ett annat karakteristiskt drag hos många psykiskt funktionshindrade är deras oförmåga att sköta sin ekonomi. Vanligtvis gör man slut på sina pengar på en gång utan en tanke på att den ska räcka månaden ut, till hyra, mat, kläder nöjen etc."

(Psykiska funktionshinder: stöd och hjälp vid kognitiva funktionsstörningar, Lennart Lundin m fl., Cura Bokförlag 2002)

Våra egna samtal med brukare, personal och god man visar att personer med psykiska problem har klart för sig vilka pengar de har att röra sig med, men har svårt att "hålla koll" på vad man gjort och inte gjort. Att ha en överblick över de olika delarna i en ekonomi kan också kännas jobbigt.

Många aspekter måste hållas i huvudet samtidigt. Vissa utgifter bör man dela upp i dags - eller veckoransoner och andra bör sparas till kvartalsräkningar. Under månadens gång måste man hålla reda hur mycket man har kvar av sina olika kassor. Utgifterna är olika viktiga och att misslyckas med sin ekonomihantering kan få katastrofala följder.

Att hålla ordning på sin ekonomi är som tidigare nämns en komplicerad process, som kan liknas vid en kedja av handlingar och beslut. Som alla kedjor är den inte starkare än sin svagaste länk. Nedan beskrivs processen schematiskt i åtta steg, där varje steg eller några steg kan ställa till med problem.

Processen - kontroll över sin ekonomi

Steg 1 - Att lägga upp en budget

- Räkna ut hur mycket man använder till olika poster.
- Räkna ut hur mycket man ska lägga undan för att betala kvartalsräkningar m m.

Det finns budgetprogram och budgetkalkyler på öppna marknaden, men gränssnitten är fyllda av komplicerade alternativ och därmed svåra att orientera sig i.

Steg 2

- Ta emot och hålla ordning på räkningar och bankbrev.
- Läsa texten.
- Förstå texten.
- Tolka texten i ett sammanhang – exempelvis när är sista betalningsdag?

Ofta har man inte något arbetsbord/bokhylla utan räkningar blandas med reklam, tidningar och brev.

Steg 3 - Tolka budgeten

- Förstå uträkningen - hur mycket blir det i veckan?
- Orka ta till sig mycket information.
- Förstå konstiga ord.

Steg 4 - Betala räkningar

- Komma ihåg att och när de ska betalas.
- Veta om det finns tillräckligt på kontot.
- Praktiskt betala - via bankgiro, kassaservice eller Internetbank.
- Komma ihåg vad man gjort.
- Hålla ordning på betalkvitton.

Steg 5 - Ta ut kontanter

- Portionera pengarna under månaden – hur mycket är lämpligt att ta ut i veckan?
- Veta hur mycket som är kvar på kontot att disponera för olika ändamål.
- Hålla ordning på kvitton.
- Om man har kort - genomföra det i praktiken – komma ihåg koder.

Steg 6 - Spara

- Lägga undan till olika sparmål.
- Veta hur långt det är kvar till de olika målen.
- Räkna ut vad förändringar i sparsumman skulle innebära.

Steg 7 - Buffert

- Veta hur mycket som finns för oförutsedda utgifter.
- Kunna flytta pengar från en buffert till aktuella räkningar.

Steg 8 - Justera planen

- Förändra budgeten - om den är orealistisk.

Resultat

Hur har vi löst problemen?

Problemen har beskrivits som en process med flera delar, så presenteras också resultatet i relation till processens olika delar.

Steg 1 - Att lägga upp en budget och göra en ekonomisk plan

Kontakten med Konsumentvägledaren i Trollhättan gav ett tydligt resultat. Att använda svåra värdeladdade ord som budget avrådde hon oss bestämt ifrån. Kontorets egna undersökningar visar att de personer som hade kontakt med Konsumentkontoret hade svårt för ord som budget. Vi ändrade då namnet på vårt program till "Min Ekonomi" och den del som visar budgetupplägg för "Min Planering". I fortsättningen används ordet planering istället för budget i denna rapport.

Konsumentverket har en budgetkalkyl på nätet, som kan hjälpa personal och Gode män att göra upp en budget. Gränssnittet är inte tillräckligt enkelt för att vi direkt kan använda det till våra målgrupper.

Därför har vi under projektet haft kontakt med Konsumentverket. Vi ville undersöka möjligheten att i framtiden samverka för att göra ett förenklat gränssnitt för ekonomisk planering.

Vi har i detta projekt inte skapat ett sådant gränssnitt för att räkna ut sin ekonomiska planering. Anledningen är att vi kände större behov av att utveckla programmet för de senare delarna av processen. En ekonomisk plan gör man sannolikt en gång per år, medan behovet att hålla ordning på sin ekonomi har man kontinuerligt under hela året.

Det är däremot enkelt att lägga in sin ekonomiska plan i programmet, när den väl är uträknad. Programmet kan skriva ut ett tomt formulär med enbart de poster man själv använder. Planeringsverktyget gör det möjligt att enkelt lägga in uppgifter om summan man betalar eller lägger undan per månad.

The screenshot shows a window titled "RÄKNING" with the following elements:

- Namn:** A text field containing "Hyra".
- Image:** A small icon of a key next to a button labeled "Välj från bildbas". Below it is a button labeled "Bläddra bild".
- Välj ljudstöd:** Two radio buttons: "Ej ljudstöd" (selected) and "Ljudstöd". Next to them are buttons "Spela in" and "Bläddra ljud".
- Räkningens belopp (kr):** A text field containing "3500".
- Sätt av per månad (kr):** A text field containing "3500".
- Betalningssätt:** A dropdown menu showing "Räkning".
- Postgiro/bankgiro:** A text field containing "123456-8".
- Sista betalningsdag:** A dropdown menu showing "27".
- Betalas:** A grid of 12 checkboxes, all of which are checked, representing the months of the year:

☒ Januari	☒ Maj	☒ September
☒ Februari	☒ Juni	☒ Oktober
☒ Mars	☒ Juli	☒ November
☒ April	☒ Augusti	☒ December

Buttons "OK" and "Avbryt" are located on the right side of the window.

Bild 5 visar den summa man ska betala per månad, postgironummer, sista betalningsdag, eventuellt autogiro och vilka månader räkningen ska betalas om den inte betalas varje månad. Programmet räknar också ut om planeringen går jämt upp.

Steg 2 - Ta emot och hålla ordning på räkningar och brev från banken

Tidigare erfarenheter från personer, med svårigheter att ha kontroll över sin ekonomi, har visat oss att problemen kan finnas redan när man får sina räkningar.

Det är ovanligt att personerna har ett arbetsbord/bokhylla för viktiga papper hemma. Ofta finns inte rutiner för var och hur man förvarar räkningar, kvitton och viktiga brev.

För att stödja en sådan rutin utvecklade vi i programmet "Min Ekonomi" en möjlighet att skriva ut ett kvitto på alla transaktioner som man gör. Kvittona sätts sedan in i ett en pärm med tolv månaders register.

Steg 3 - Tolka budgeten

En av svårigheterna med de budgetprogram, som finns på marknaden är att de visar så mycket information samtidigt. Programmen hjälper heller inte till att ge en visuell bild av de olika posternas prioritet.

För att underlätta tolkningen av den ekonomiska planen har vi gjort en uppdelning i tre huvudområden "Räkningar", "Kontanter", samt "Spara".

De olika grupperna visas med olika färg, men återges här i svartvitt.

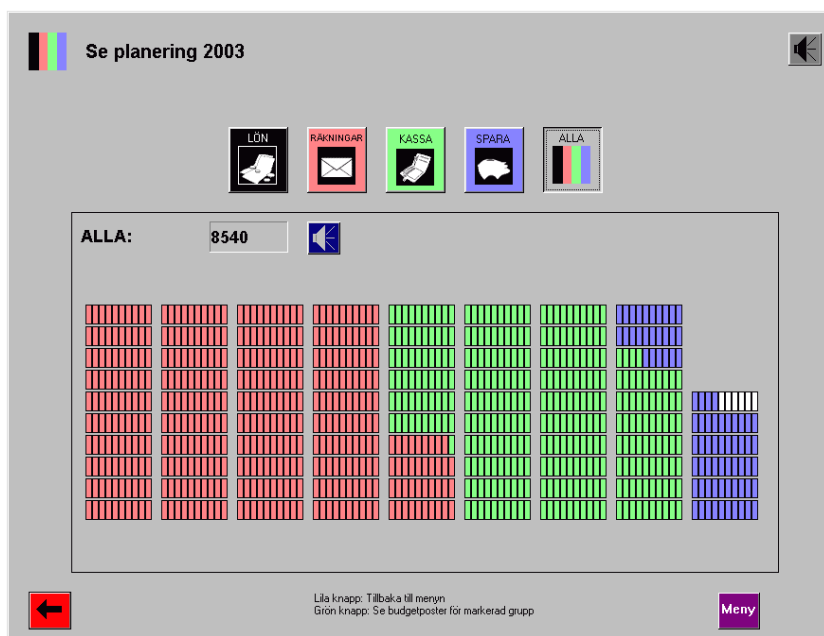

Bild 6 Den första gruppen staplar från vänster (i färg röda) visar vilka pengar som ska gå till räkningar, nästa grupp (gröna) visar pengar man kan använda kontant och de sista staplarna (blå) de pengar som sparas. Varje post, som hyra, telefon eller mat, kan också visas grafiskt. Programmet kan också visa hur mycket som är lämpligt att ta ut per vecka ur mat och fritidskassan.

Vi har också ansträngt oss att göra ett gränssnitt med en begränsad och personlig information. Även om alla som testat programmet kan läsa har vi använt bildstöd och ljudstöd konsekvent, så att inte läs- och/eller synsvårigheter utesluter personer med dessa problem från att använda programmet.

Steg 4 - Betala räkningar

Denna del av programmet finns ingen motsvarighet till i existerande program på öppna marknaden. Även här använder vi konsekvent gränssnitt med begränsad och personlig information. Programmet visar under rätt månad vilka räkningar som ska betalas. Den visar också om pengarna räcker till denna räkning och om räkningarna redan är betalda.

Vi har också skapat ett enkelt gränssnitt för att betala och programmet kan skriva ut kvitto på de transaktioner man gjort.

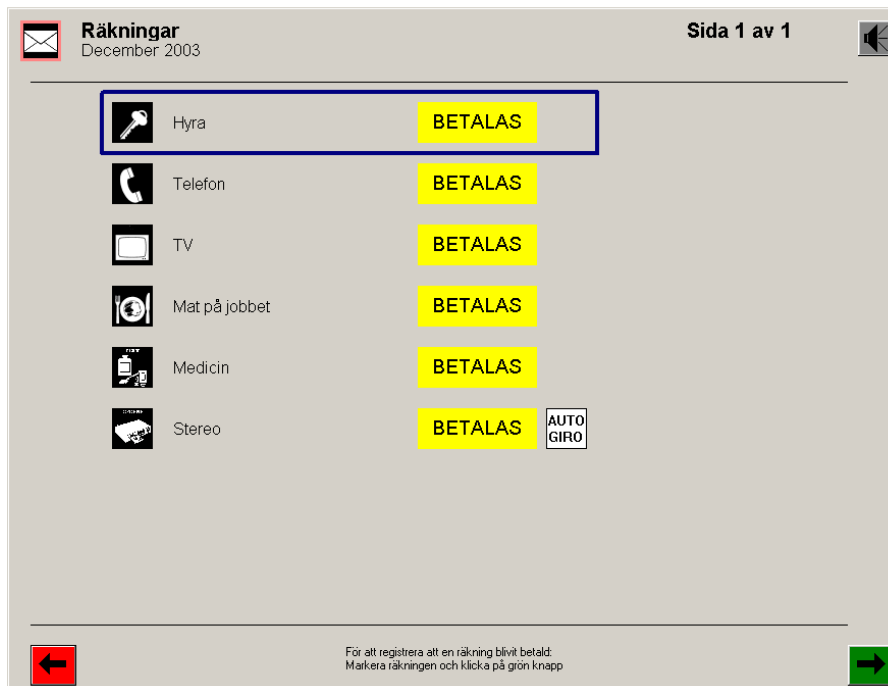

Bild 7 visar räkningar från december som ska betalas. En gul skylt visar att räkningen ska betalas. När sista betalningsdag har passerat blir skylten röd.

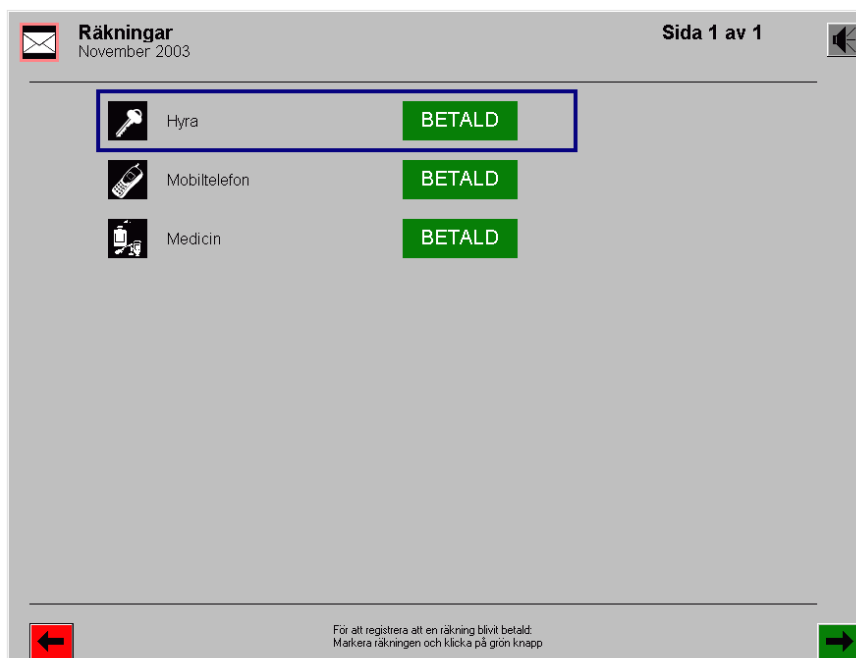

Bild 8 visar att räkningarna från november är betalda.

Steg 5 - Ta ut kontanter

Programmet ger visuell information över hur mycket man kan ta ut från varje post och visar om pengarna räcker. Eftersom vi känner till att man kan ha svårt att räkna ut lämpliga veckoransoner, så föreslår programmet ett uttag per vecka. Man behöver naturligtvis inte följa rekommendationen, men den finns där om man behöver den.

Programmet följer och visar sedan hur pengarna minskar för varje uttag.

Ibland kan man kanske vilja köpa exempelvis kläder över postorder. Det är därför möjligt att föra över pengar från kontantkassor till räkningar, så att det blir möjligt att betala även oplanerade räkningar.

Programmet skriver också ut ett kvitto för varje uttag, så att man kan spara underlagen i sin ekonomipärm.

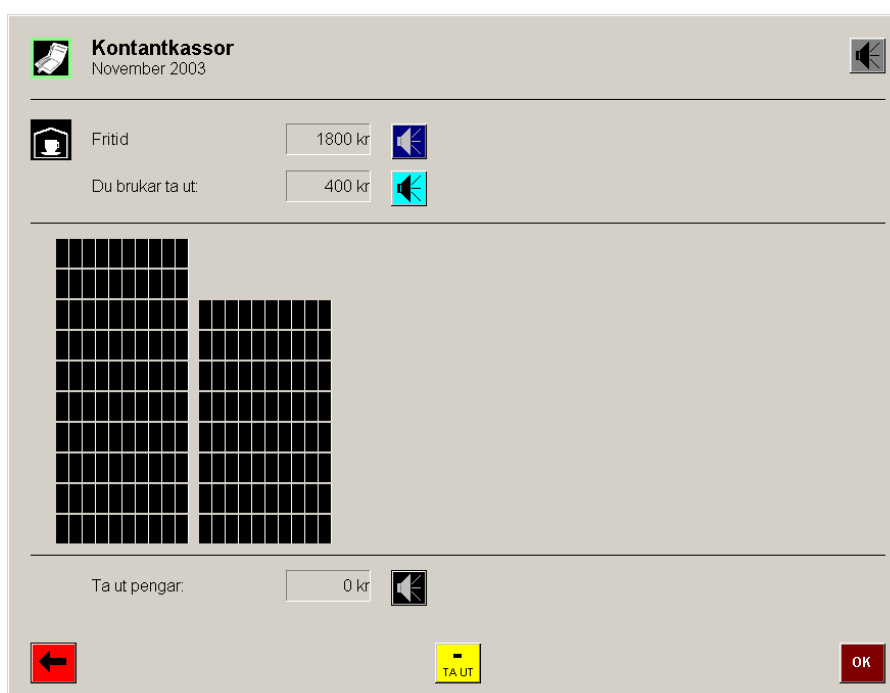

Bild 9 visar hur mycket man har kvar av fritidskassan.

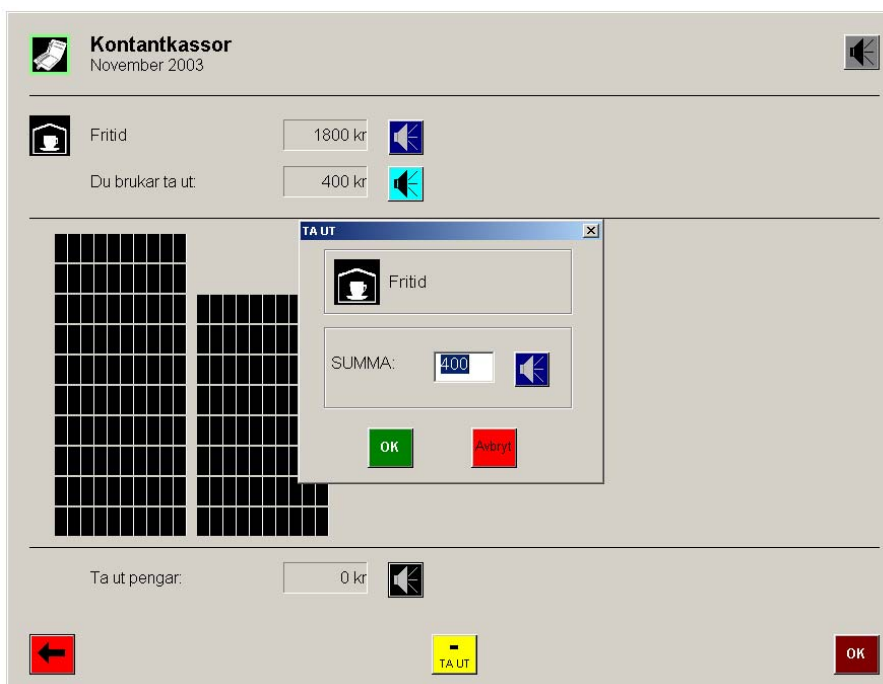

Bild 10 visar hur man registrerar ett uttag.

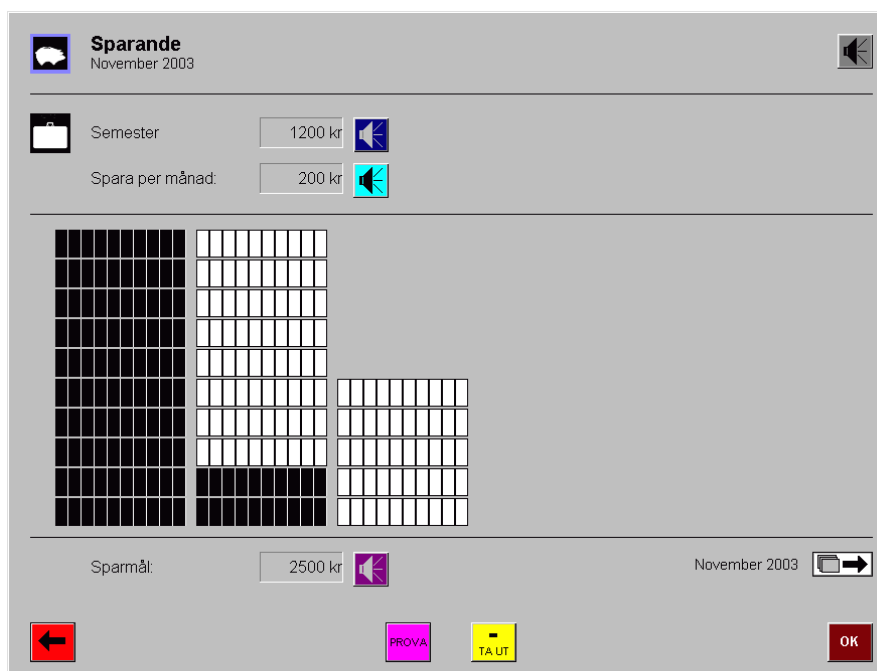

Bild 11 visar att man sparat 1200 kronor och att sparmålet till semestern är 2500 kronor.

Steg 6 - Spara

I enheten "Spara" ville vi inte bara visa hur mycket man spar per månad och hur stor summan är utan också hur långt man har kommit i sin sparplan. Om en person exempelvis spar 2500 kronor till sin semester ska man kunna följa hur långt man kommit i sitt sparande och om man hinner spara färdigt till den planerade semestern.

Man kan också pröva med andra summor för att undersöka vad förändringar i sitt sparande skulle innebära.

Steg 7 - Buffert

Det blir inte alltid som man tänkt sig. Telefonräkningen kan vara större än man har planerat, men måste ändå betalas. Från funktionen "Extra" kan man flytta pengar från kontantkassor och sparande till räkningar. Man kan också lägga till pengar till vilken post som helst. Man kan ju få presenter eller extrainkomster.

Steg 8 - Justera planeringen

Att justera planen ska vara enkelt. Därför har vi utvecklat ett eget gränssnitt för justeringsmomentet. Att lägga in sin plan ska vara öppet för brukaren själv, men kan döljas om personen inte klarar att ändra i sin planering.

Slutsatser

Positiva erfarenheter

Vi har utvecklat något helt nytt!

Vi har inte sett något program som visar ekonomiplanering som gör det möjligt att följa en bokföring för personer med psykiska funktionshinder.

Personer som deltar i projektet "HumanTeknik" i Karlstad har varit positiva till gränssnittet de har fått pröva. Tyvärr har de ännu inte fått prova uppföljningsdelen, som visar vad man gjort under månaden. Anledningen har varit att programmeringen tagit längre tid än vi förutsåg. Provingen fortsätter emellertid efter att projektet formellt har avslutats.

Mer komplext

Att utveckla ett gränssnitt för ett så komplex område har tagit mycket längre tid än vi planerat. Vi har därför inte hunnit prova det i den omfattning som vi skulle vilja göra inom projektets ram. Detta beror delvis på att vi har fått tänka om. Vi har lagt vissa idéer åt sidan och utvecklat andra. Vi förutsåg till exempel inte behovet av att kunna följa planeringen under månadens gång - bokföringsdelen. Denna del var helt nödvändig, men ganska komplex att planera och programmera.

Att göra en planering

Vi valde bort att utveckla ett gränssnitt för att själv räkna ut sin budget/planering. Det finns program att köpa och det finns budgetkalkyler utvecklat av Konsumentverket, som går att använda direkt på nätet. Vi har inlett en diskussion med Konsumentverket om ett eventuellt samarbete att utveckla ett förenklat gränssnitt även för denna funktion.

Vad återstår?

Vi har utvecklat ett gränssnitt, som ger överblick och kontroll över den egna ekonomin. Gränssnittet kan också i framtiden användas för att betala räkningar på Internet.

Simuleringsmodellen

Banksystemen är av naturliga skäl inte lämpliga att använda för praktiska prov. Man behöver en simuleringsmodell för att prova ut vad det är som fungerar eller inte fungerar.

Vi avsåg att i ett delprojekt utveckla en simuleringsmodell, en fungerande programvara från brukarens perspektiv, men med manuell informationen hantering. Det fanns inte tid/resurser för att genomföra detta delprojekt inom ramen för projektet, dock är det fortfarande ett mycket logiskt och viktigt steg i arbetet för att göra ekonomihanteringen tillgänglig för personer med psykiska funktionshinder.

Internetgränssnitt

När det gäller möjligheten att använda Internetbank för sina betalningar hann vi så långt i diskussionen med Föreningssparbanken att vi blev övertygade om att det inte är några stora principiella tekniska hinder för att faktiskt utnyttja anpassade användargränssnitt i Internetbanker. Det har också varit vår utgångspunkt när vi skapat gränssnittet "Betala Räkningar" Det vore ett viktigt och bra steg om denna test kunde genomföras. I ett kommande projekt hoppas vi kunna simulera betalningar i en Internetbank.

Fortsatt praktisk prövning

Vi anser det också nödvändigt att fortsätta prova programmet hemma hos brukare, inom gruppboende samt på aktivitetscentra för att finslipa gränssnitt och funktioner.

Utbildningsinsats behövs

För att personer med psykiska funktionshinder självständigt ska kunna använda ekonomiprogrammet behövs det utbildning av brukarna och stödpersonal.

Även om många har vittnat om stora svårigheter att kontrollera sin ekonomi, finns idag liten efterfrågan på hjälpmedel för ekonomihantering. Målgruppen tillhör de svaga i samhället och har små krav på hjälpmedel. Man kan dessutom inte efterfråga något, som man inte vet finns eller känner sig säker osäker på om det fungerar.

HumanTeknik

Hjälpmiddelsinstitutet, Schizofreniförbundet samt Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, har fått medel från Allmänna Arvsfonden och driver tillsammans ett utvecklingsprojekt – HumanTeknik. I projektet finns medel för utveckling av hjälpmedel, metoder m.m. för personer med psykiska funktionshinder. Denna skrift är framtagen med stöd från dessa utvecklingsmedel.

Schizofreniförbundet

Intresseförbundet för personer med schizofreni och liknande psykoser. Schizofreniförbundet är en organisation som arbetar med frågor som rör personer med schizofreni och liknande psykosjukdomar och deras anhöriga. Förbundet bedriver informations- och utbildningsverksamhet riktad mot allmänhet, skolor, psykiatri och kommuner m.fl.

Schizofreniförbundet

Hantverkargatan 3G, 112 21 Stockholm

Tfn: 08-545 55 980 • Fax: 08-545 55 981 • E-post: office@schizofreniforbundet.org.se

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa är en organisation av och för patienter och f.d. patienter inom psykiatrisk vård, och för andra som vill arbeta för ett bättre liv för människor med psykiska besvär och funktionshinder. RSMH arbetar bl.a. med att påverka politiker, vårdgivare och myndigheter så att människor får inflytande och makt över sitt eget liv. RSMH vill förbättra kvaliteten i vård, stöd och service till människor med psykiska besvär.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa

Instrumentvägen 10, 126 53 Hägersten

Tfn: 08-772 33 60 • Fax: 08-772 33 61 • E-post: rsmh@rsmh.se

Hjälpmiddelsinstitutet

Hjälpmiddelsinstitutet (HI) är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

HI arbetar för full delaktighet och jämlikhet genom att medverka till bra hjälpmedel, en effektiv hjälpmedelsverksamhet och ett tillgängligt samhälle.

Hjälpmiddelsinstitutets verksamhet omfattar:

- provning och upphandling av hjälpmedel
- forskning och utveckling
- utredningsverksamhet
- utbildning och kompetensutveckling
- internationell verksamhet
- information

Hjälpmiddelsinstitutets huvudmän är staten, Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet.

Hjälpmiddelsinstitutet

Box 510, 162 15 Vällingby

Tfn 08-620 17 00

Fax 08-739 21 52

Texttfn 08-759 66 30

E-post registrator@hi.se

Webbplats www.hi.se

Best nr 04337